7. zasadnutie Hlavného výboru Slovenskej astronomickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied

ZÁPISNICA

Dátum a miesto konania:
streda 14. októbra 2026, od 13:00 do 14:50 hod.
hotel Vila Anne-Mary, Piešťany a online prostredníctvom platformy BBB

Prítomní: T. Dobrovodský (T.D.), R. Gális (R.G.), Ľ. Hambálek (Ľ.H.), E. Koči (E.Ko.), E. Kundra (E.K.), J. Mäsiar (J.M.), M. Vidovenec (M.V.)

Online: R. Barsa (R.B.)

Za revíznu komisiu: M. Galová (M.G.), M. Záborská (M.Z.), K. Žilinská (K.Ž.)

Ospravedlnení: S. Kaniansky (S.K.), P. Rapavý (P.R.), S. Štefeček (S.Š.)

Program schôdze:

1) Informácie o činnosti predsedníctva HV SAS pri SAV
    a) Príprava správy o činnosti 2026 a plánu činnosti 2027 (Ľ.H.)
    b) Ďalšia činnosť predsedníctva
2) Informácia o príjmoch a čerpaní finančných prostriedkov
    a) Príjmy na rok 2026 (dotácia RSVS, MŠVVaM, TS, ESET) (E.K.)
    b) Stav čerpania (E.K.)
    c) Výber členského na rok 2027 a výška príspevku na rok 2028 (E.K.)
3) Agenda SAS pri SAV
    a) Prijatie nových členov (E.K.)
    b) Zrušenie členstva (E.K.)
4) Aktivity SAS pri SAV
    a) Csereho cena 2026 (R.G.)
    b) 20. zjazd SAS pri SAV v roku 2027 (15. - 18. 9. 2027, Danišovce, oznámenie, kľúč delegátov, program, hostia, AS 2027) (R.G.)
    c) Informácie o uskutočnených a prebiehajúcich akciách podporených cez RSVS (stručne) a podnety k plánu na činnosť 2027
    d) Ďalšie podujatia a aktivity SAS pri SAV v roku 2026 (...)
5) Rôzne
    a) Propagácia SAS pri SAV (infobrožúra, rollupy)
    b) 8. HV SAS pri SAV (máj 2027?)
    c) Stručná informácia k vynúteným presunom internetových stránok (E.K.)
    d) Dopady podujatí (diskusia)

Na úvod siedmeho zasadnutia Hlavného výboru SAS pri SAV (ďalej len „HV“) zvoleného na 19. zjazde Spoločnosti 30. septembra 2023 privítal predseda R.G. prítomných členov HV a členky Revíznej komisie (ďalej len „RK“). Poďakoval M.V. za poskytnutie priestorov pre osobné stretnutie počas Astrofilmu 2026. Ľ.H. poďakoval prítomným členom HV za účasť a konštatoval, že HV je uznášaniaschopný. R.B. sa zúčastnil prostredníctvom online služby. K navrhovanému programu neboli pripomienky ani doplnenia.

1a) Medzi činnosti predsedníctva HV (ďalej len „PHV“) v období od predchádzajúceho zasadnutia HV patrilo začatie príprav na budúcoročný 20. zjazd SAS pri SAV, hlavne z hľadiska zaistenia miesta a termínu jeho konania s dostatočným predstihom. Podrobnosti boli prediskutované v rámci bodu 4a).

R.G. sa 25. septembra 2026 na pozvanie zúčastnil valného zhromaždenia Slovenského zväzu astronómov (ďalej len „SZA“), na ktorom bolo zvolené nové vedenie našej partnerskej organizácie. Opätovne ju povedie M. Obert, podpredsedom bol zvolený J. Jaroš. V rámci programu sa diskutovalo aj o prípadnom tesnejšom prepojení SZA a SAS pri SAV a o fungovaní spoločných odborných sekcií.

1b) M.V. informoval o výsledkoch po stretnutí Rady slovenských vedeckých spoločností (ďalej len „RSVS“). Pôvodne zamýšľané zlúčenie RSVS s Komisiou SAV pre spoluprácu s vedeckými spoločnosťami (ďalej len „KSVS“), ktorá je poradným orgánom predsedu SAV, sa nakoniec neuskutoční. Zostanú tak zachované doterajšie postupy prideľovania príspevkov, ale v roku 2027 sa očakáva nárast rozpočtu na príspevky asi o 10%. M.V. ešte spomenul, že SAS pri SAV patrí medzi aktívne a bezproblémové spoločnosti SAV.

Okrem spomenutého sa členovia PHV operatívne kontaktovali a riešili konkrétne problémy a úlohy súvisiace s činnosťou Spoločnosti.

2a) Hospodár Spoločnosti E.K. informoval, že na rok 2026 sme dostali dotáciu RSVS pre 19 podujatí vo výške 4 690 € z požadovaných 8 500 € čo je až 55%. Okrem toho Spoločnosť získala 2 500 € z Nadácie ESET a 300 € z projektu TESCO. Členský príspevok do Európskej astronomickej spoločnosti (ďalej len „EAS“) vo výške 1 000 € bol refundovaný Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Garant P. Čechvala získal sponzorskú podporu pre svoju akciu č. 15 - *Astronomické aktivity v Bratislave* vo výške 500 €.

E.K. tiež spomenul, že na účet Spoločnosti začali prichádzať aj podiely členských príspevkov z odbočiek na rok 2027.

2b) Prostriedky z grantu TESCO sa použili na nákup troch astronomických ďalekohľadov Bresser pre potreby sústredení a praktických tréningov reprezentantov Slovenska na Astronomickej olympiáde. Boli zároveň dočasne zapožičané odbočke Tatranská Lomnica na novembrovú akciu č. 13 - *Európske popularizačno-vedecké podujatia na Slovensku* počas Týždňa vedy a techniky na Slovensku.

Čerpanie zostávajúcich prostriedkov z Nadácie ESET bolo dohodnuté s E.Ko. - spolugarantom podujatia č. 1 - *Astronomická olympiáda*.

E.K. upresnil, že celkovo sa z prostriedkov RSVS vyčerpalo asi 66% a tieto prostriedky boli aj refundované na základe Projektu spolupráce s Astronomickým ústavom SAV, v. v. i. (ďalej len „AsÚ SAV“) na rok 2026.

Na úplné vyčerpanie pridelených prostriedkov RSVS ešte zostávajú prebiehajúce akcie č. 17 - *Astrofilm 2026*, č. 6 - *28. slnečný seminár s medzinárodnou účasťou,* č. 1 - *Astronomická olympiáda* a č. 19 - *Edukačná astronomická fotografia*. Hospodár Spoločnosti dohodol s garantom T.D. v rámci akcie č. 10 - *Slovenská amatérska obloha* čerpanie prostriedkov RSVS tak, aby bola uhradená najneskôr začiatkom decembra 2026.

K 30. septembru 2026 bol stav bežného účtu 3 639 €.

2c) Ľ.H. otvoril diskusiu k výške členského príspevku a jeho rozdelenia medzi odbočky a HV Spoločnosti. Prítomní konštatovali spokojnosť so súčasným nastavením a navrhli ho ponechať. V následnom hlasovaní **o zachovaní výšky a rozdelení členského príspevku na rok 2028 bolo 8 prítomných členov HV za, 0 bolo proti a 0 sa zdržalo.**

Uznesenie č. 11/24: *HV SAS pri SAV stanovil výšku členského príspevku na rok 2028 nasledovne: 20 € plné členské, 10 € zľavnené členské (študenti a dôchodcovia). Podiel z členských príspevkov je 50% pre odbočku a 50% pre Hlavný výbor Spoločnosti. Členské príspevky na rok 2028 je potrebné vyzbierať a podiel HV odoslať do konca októbra 2027.*

3a) Ľ.H. informoval, že od ostatného HV boli Spoločnosti doručené dve nové členské prihlášky: pán Bc. Daniel Štefánik (odbočka Bratislava) a pán Ing. Martin Mlýnek (odbočka Bratislava). Prítomní členovia HV nedoplnili žiadnych ďalších kandidátov. Po krátkom predstavení kandidátov na základe ich prihlášok sa členovia HV rozhodli hlasovať o nich spoločne. **Za ich prijatie za členov SAS pri SAV hlasovalo 8 prítomných členov HV, 0 bolo proti a 0 sa zdržalo**.

Uznesenie č. 12/24: *HV SAS pri SAV prijíma dňom 14. 10. 2026 do odbočky Bratislava Bc. Daniela Štefánika s členským číslom 774 a Ing. Martina Mlýneka s členským číslom 775. Na vedomie odbočkám a sekciám.*

Ľ.H. napíše novoprijatým členom, upovedomí zodpovedajúce odbočky a predsedov sekcií, v ktorých si noví členovia želali pôsobiť.

R.G. znovu pripomenul, že hlavne pre študentov vysokých škôl môže byť atraktívne prihlásiť sa do SAS pri SAV a získať tak bezplatné členstvo v EAS, ktoré im následne umožňuje využívať rôzne benefity, napr. cestovné granty a značné zľavy na veľkých podujatiach organizovaných EAS.

3b) Ľ.H. informoval, že ku dňu zasadania HV sme dostali z odbočky Banská Bystrica prostredníctvom S.K. tlmočenú žiadosť o ukončenie členstva pána Róberta Takácsa, členské

číslo 461. Takisto z odbočky Prešov požiadal o ukončenie členstva pán Mgr. Štefan Kubánek, členské číslo 741. HV vzal tieto informácie na vedomie a žiadostiam vyhovel.

4a) R.G. oznámil, že dňa 27. septembra 2026 bola v tajnom hlasovaní členmi HV zvolená laureátka Csereho ceny SAS pri SAV za populárno-vedeckú činnosť za rok 2026 RNDr. Mária Hricová Bartolomejová. Ocenenie jej bude odovzdané 15. októbra 2026 v rámci programu Astrofilm 2026.

V roku 2027 sa Csereho cena bude odovzdávať už v septembri počas Zjazdu Spoločnosti. Členovia HV diskutovali o možných budúcich laureátoch tejto ceny. R.G. pripomenul, že je potrebné do stanoveného termínu (zvyčajne v polovici septembra) oficiálne podať návrh pripravený podľa štatútu ocenenia. Členovia HV sa v diskusii zhodli na skoršom termíne otvorenia prijímania návrhov na laurátov, ako aj včasnejšieho uzavretia nominácií. Ak by sa laureát nemohol zúčastniť odovzdávania ceny v Danišovciach, T.D. navrhol natočiť video s odovzdaním, ktoré by sa mohlo premietnuť účastníkom 20. Zjazdu, prípadne aj s videopozdravom alebo medailónikom laureáta. Video by tiež mohlo byť prezentované aj počas Astrofilmu 2027.

R.G. určil termín ukončenia zberu návrhov na laureátov Csereho ceny za rok 2027 na polovicu augusta 2027.

4b) R.G. oznámil termín konania 20. Zjazdu SAS pri SAV: 17. a 18. september 2027. Miestom zjazdu bude Učebno-výcvikové zariadenie UPJŠ v Danišovciach. Na rovnakom mieste sa 15. - 17. septembra 2027 bude konať už 3. ročník konferencie o astronomickom vzdelávaní a popularizácii - Astronomické Slovensko 2027. Poďakoval M.V., že Slovenská ústredná hvezdáreň (ďalej len „SÚH“) v Hurbanove sa zapojí ako organizačný partner. R.G. a Ľ.H. v krátkom čase budú informovať odbočky o ich povinnostiach v súvislosti so Zjazdom Spoločnosti, najmä príprave zoznamov delegátov a náhradníkov, návrhov na čestné členstvo a kandidátov do orgánov Spoločnosti. Počas nasledujúceho zasadnutia HV sa organizácia Zjazdu rozbehne naplno. E.K. navrhol, aby v súvislosti so Zjazdom boli na 8. zasadnutie HV, ktoré bude online, pozvaní zástupcovia vedení jednotlivých odbočiek SAS pri SAV.

PHV v novembri, po odovzdaní aktuálnych zoznamov členov v odbočkách, pripraví kľúč, podľa ktorého sa jednotlivým odbočkám stanoví počet delegátov Zjazdu. O jeho finálnej podobe bude HV hlasovať per rollam.

4c) R.G. v krátkosti spomenul akciu č. 8 - *Pozorovateľská expedícia pre mládež*, ktorú kvôli úplnému zatmeniu Slnka 12. augusta 2026 organizovali už v júli a dodatočne kratšiu akciu klasicky v období Perzeíd. Rovnaký plán majú aj na rok 2027, opäť z dôvodu úplného zatmenia Slnka, ktoré bude 2. augusta.

R.G. v rámci akcie č. 2 - *S ďalekohľadom na cestách* organizuje podujatia na Východnom Slovensku, medzi ktorými boli aj veľké podujatia: 20. septembra - Astronomický festival na Hrádku v Michalovciach (kde prišlo asi 2 000 ľudí), 25. septembra - Noc Vedy 2026 v Košiciach a 2. októbra - Vesmírny piatok na UPJŠ (asi 600 účastníkov).

R.G. zorganizoval aj prednášky z cyklu podujatí č. 16 - *Astronomické štvrtky SAS pri*

SAV: v júni (Ing. Štefan Kürti - Skryté poklady archívov svetových observatórií) a októbri (Ing. Peter Kaňuk - Návrat k augustovému zatmeniu Slnka). Záznamy jednotlivých prednášok sú k dispozícii aj online. R.G. Plánuje ešte prednášky na november (Zdeněk Urban) a december (Peter Kaňuk).

V rámci akcie č. 15 - *Astronomické aktivity v Bratislave* boli zorganizované prednášky v auguste (RNDr. Peter Vereš, PhD. - Asteroidy a planetárna obrana) a v septembri (Mgr. Danica Žilková - Noc vo Vera C. Rubin Observatory). V októbri sa bude konať ďalšia prednáška (Mgr. Peter Bartek - Pluto – fascinujúci svet, ktorý už nie je planétou).

Ľ.H. informoval, že sa za Spoločnosť zúčastnil konferencie Bezovec 2026 – Satelitná astronómia. Okrem iného sa diskutoval termín pre Bezovec 2027, ktorý bude opäť organizovaný ako Konferencia mladých astronómov. S ohľadom na potreby študentov vysokých škôl, ako aj septembrový termín 20. Zjazdu, sa táto konferencia uskutoční v termíne 28. - 30. mája 2027.

Ľ.H. spomenul v krátkosti akciu č. 14 - *100 hodín astronómie*, ktorá celosvetovo prebehla počas 1. - 4. októbra 2026. Z pozície Národného koordinátora rozposlal informácie, registrácie, grafické a didaktické materiály kontaktom na hvezdárňach a vyzval ich na zapojenie sa. Minuloročné záložky s informáciami o slovenských planetáriách poslúžili na osvetu aj tento rok najmä počas Noci vedy v Košiciach a Poprade. R.G. zorganizoval prednášku (Ing. Peter Kaňuk - Návrat k augustovému zatmeniu Slnka) a Krajské osvetové stredisko (ďalej len „KOS“) v Nitre prednášku (Matej Trstenovič - Slnečná sústava) s pozorovaním. Úrad pre popularizáciu astronómie Medzinárodnej astronomickej únie (IAU OAO) súhlasil so zaradením aj tých akcií, ktoré sa konajú týždeň pred a po oficiálnom termíne, napr. počas akcie World Space Week. Preto KOS v Nitre ešte pridá 19. a 20. októbra dve akcie v Šali a Zlatých Moravciach. Viacerí európski kolegovia vyjadrili únavu s organizovaním akcií v tomto termíne, hlavne po saturovaní záujmu verejnosti v súvislosti s úplným zatmením Slnka.

E.Ko. zhrnul účasť našej výpravy na Medzinárodnej olympiáde z astronómie a astrofyziky IOAA 25. septembra až 5. októbra vo Vietname. Študenti získali 1 zlatú (Peter Švrlo), 1 striebornú (Richard Dudek), a 2 bronzové (Jakub Prítrský, Igor Vargovič) medaily. Peter Švrlo pritom skončil na 10. mieste v celkovom poradí a na 3. mieste v dátovej analýze. Budúci rok sa súťaž uskutoční v Turecku, ale termín ešte nie je známy.

5a) Ľ.H. prezentoval grafické návrhy info brožúry (skladačky) a rollupu na propagáciu SAS pri SAV počas akcií. Ako grafické podklady poslúžili veľkoformátové fotografie R.B. Návrh bol vytvorený použitím voľnej licencie aplikácie canva, prostredníctvom ktorej bude aj zdieľaný. R.G. upresnil, že disponuje dvoma kazetami pre rollupy rozmeru 100x200 cm, v ktorých je možné vymeniť potlačenú roletu, čo bude aj finančne výhodnejšie.

E.K. uviedol, že viacerí garanti akcií by rollupy potrebovali dlhodobo. Po diskusii sa dohodlo, že na úvod sa z členských prostriedkov zaplatí výmena dvoch rollupov a finálny grafický návrh sa zašle odbočkám, ktoré si ich výrobu pre svoje potreby budú môcť uhradiť z finančných prostriedkov odbočky.

E.Ko. odporúčal hromadnú tlač skladačiek a následnú distribúciu jednotlivým

odbočkám a garantom akcií. Na začiatok odhadol náklad 3 000 ks s nutnosťou dopĺňania v neskorších rokoch podľa potreby.

Ľ.H. zašle na odbočky oba grafické návrhy, aby ich pripomienkovali a po ďalších úpravách a zmenách bude HV o ich schválení hlasovať per rollam.

5b) Členovia HV sa dohodli o uskutočnení riadneho 8. zasadnutia HV SAS pri SAV v máji 2027, ktoré bude online. Na základe predošlého návrhu E.K. budú pozvaní aj zástupcovia vedení odbočiek pre otázky spojené s organizovaním 20. Zjazdu Spoločnosti.

5c) E.K. uviedol, že na webe Spoločnosti, sídliacom na serveroch AsÚ SAV, sa robili z bezpečnostných dôvodov presuny adresárov, čo spôsobilo dočasnú nefunkčnosť niektorých podstránok. E.K. identifikoval technické problémy a odstránil ich. Spolu s R.G. sa im podarilo vrátiť funkčnosť stránok a to hlavne budúcich akcií: Bezovec 2027 a Astronomické Slovensko 2027.

5d) E.K. a Ľ.H. navrhli vyhodnotiť dopady akcií, ktoré boli už podporené rôznymi dotačnými schémami alebo projektami. Napr. osloviť bývalých olympionikov, prípadne spraviť štatistiku, ako a kde sa uplatnili. Tieto informácie môžu pomôcť pri získavaní budúcich dotácií na podobné akcie z viacerých schém, alebo podobné akcie, aké už boli v minulosti podporené.

5) M.G. predniesla Správu Revíznej komisie o vykonaní finančnej kontroly účtovných dokladov za rok 2025. RK skonštatovala, že všetky kontrolované výdavky boli oprávnené a vynaložené v súlade s poslaním a zabezpečením činnosti SAS pri SAV a jej odbočiek. V účtovných dokladoch neboli nájdené žiadne nezrovnalosti.

Ľ.H. do konca októbra pošle garantom akcií, sekciám a odbočkám formuláre na zadávanie detailov o uskutočnených akciách pre Správu o činnosti Spoločnosti za rok 2026 a tiež k budúcim akciám na prípravu Plánu činnosti na rok 2027. Termín na vyplnenie a odoslanie formulárov je **18. december 2026**. Predošlé Správy a Plány činnosti sú pre inšpiráciu dostupné na podstránke Hlavného výboru na webe Spoločnosti spolu so zápisnicami zo zasadnutí HV.

R.G. a Ľ.H. na záver poďakovali za účasť prítomným členom HV a členkám RK.

Zapísal: Ľ. Hambálek, overili, upravili a doplnili: E. Kundra, R. Gális

V Tatranskej Lomnici, 15. októbra 2026

Mgr. Ľubomír Hambálek, PhD.
vedecký tajomník SAS pri SAV